

4B 260

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ბაგრატ შენაშვილი

ეკონომიკა

საქს
საქსნობი ასოვობ შობუვობი რეიღვლა
1943

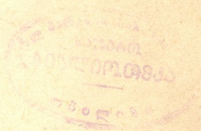
ბაბრატ უზნაშუბა

829962
საქართველოს
საბჭოთაო
სამთავროს

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
КОНТРОЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

აკრიაფა

(საკრიაფა)

საქუბა
საქართველოს
საბჭოთაო
სამთავროს
1943

БАГРАТ ШИНКУБА

М Е Ч

(ПОЭМА)

(на абхазском языке)

С у х у м и
Союз советских писателей Абхазии
1943

... Меч во длань!
Внимай нам, вечный Мститель!
За гибель — гибель, брань — за брань,
И казнь тебе, губитель!

Жуковский.

I

იმიგნ არ ყათჳმ რგმათია აიუა,
იჩჳეიბეთო იჩჳერჩჳეიუა
აყუარჩჳუნგ კგრ იაჳეხაზ,
იარა აბრაჳა აშტაბ ჳგუნაზ,
უი დაადიეღწიტ დგცკაკნგ,
აგუაში შგჳყოუ იხგ რხანგ,
დნეიუან. იახა მგცხუ იგუ აჳიონ,
დგურღა ხუმარუა იხგ დვახონ.
იფსგ ეიეიგონ ილასდა,
არფეს ჳარაკ დკალადა,
ასახიცია მაკაბ იციეი-ჳგნ,
უახიხუათშოუაზ აღემ დეიფშოგნ,
ქურალაგაგ უი დგჳკუნდან,
შგჳქუსგჳჳია აარლა იხგწუან,
იგურჯადან ამშო იფგლოზ,
იხუფშოქა ეინგშიშეიგლოზ
ჳიგზბა აკაგმსგც უჳიარგნ,
ილახჳ ყაჳაჳა ჳარაკგნ,
იგემშ ხუშოქუა კახუხუადა
იბლა აწგჳკონ იხაადა.

უი ოჳინატეგაგ იდგრრა იაამთოუბ,
ლეონიდ ლუნინ დღეიტენანტუბ.
აიბაშრა დუ შგჳქუსგჳ შჳაგგზ
აზინ იოუიტ დგჳქუშჳაჳათგზ,
დაზბზიახჳეიტ იარა ქურალა,
არრა დციეიტ იგუაფხარალა.

იახა იფსადგაგლ ახაქუითრახ,
ალა იაქულაზ ნაყ იანებრახ
ამცა შოგრა დალაგლოუპ
აჭერხაცია დრევაგლოუპ.

აიჰაბერა უი დეზლახ
ბზია ირდერუან კერ დშაფსახ,
გულა-ფსგლა ბზია დერბონ,
იფსთახარა უა ირგზაჩონ.
ფსგხუა ზმამეზ უსკ ანდერტიგზ,
იუადავგზ თეფკ ანფშოგხუტიგზ,
ურთ იქუგულნგ იხაძ რჰიონ,
უი დეიგურლჲან ადწა იგონ.
ეგაგროთ უაჰა დააბარგმა,
ალეიტენანტ დგზხგნჰირგმა,
უს გუანგლა ირჰიაუან,
ახა დგურლჲო უი დააუან,
იდწა ხაძგლა ინაგძანგ,
უი დახეფონ დგფსრანგ.

აივგზარაქო კერ დაფსოუპ,
უი დეზიზ აფშოგხურაზოუპ,
იზგუდუნგ აბას რჰიონ.
ახანიმაზ დნატიალონ,
ალაძგაგ შახულა იჰიალონ,
აურგს შიაქუა რგზჰიაუა
აგარმონგაგ ნარჰიაუა
რგუ რქოგხო დნარგდტილონ,
ივგზცია ზეგა ფსგს დგრხალონ.

უი აფშოგხუკ ეიცვრდერუა,
ას დანგურლჲო-დანგხუმარუა,
უს ხანთარაკ დანაქოგმ,
ლაკ დიშხეიტჰია უზჰიარგმ.
ახა აგუაქაჰია ახგსბგე ვარ,

აღუა ეილახუაში ინკატიარ,
აღა უახატი იციაარა იბარ,
ღუზმდღრუა დაჩაძიხონ,
ნას იბლაქუა აჩაქხონ,
იქათშოგლარაგა ციგაახონ.

აქრონტი შოგყოუ იმუა გან.
აქრონტი ნერცი იქეთა შთან.
ახა იქეთა აღა დახენ,
უა აფსთაზარა აჩაქენ.
ჰარ უბასყან ფხაყა იცონ,
აფიგლარა კვრ ყარწონ,
ნაყ აიხამუახ ინასკარცი
აბრი აქეთა ჯაფხა ირგარცი.
აბრი აზგჰია ეილდგრგარცი,
აღა აბრაყა იმჩი ღულუარა
იარა უბასგაგ იხუფხაძარა
იარლასნე აბრი აფშოზურა
იარა იდგრწეიტი აიჰაბგრა.
აღიე, ამუა, აბნარშიგრა,
იარა იქეთა ივნე ახგგლაზ,
ურთ ირდგრუან დშოამცგლაზ.
ანაჰსგაგ იშოუსუადაჰგზ,
იღამ-ზღამ დშოახუართამგზ.

II

აწგზ ლაშცა, აურთ ასუან,
აწლა ხერხუო წაყა იშთასუან,
ფსგზხოუ ძეძონ. აქუაურა
იაქოზნ იკედწიან აცარა.
აბრი ეიფშოხა იმაცარა
დნგწალტი აბნა. აღაშცარა
იაფგრხაგამ იცარა,

დამცვლოვებ ზეგა არა.
 აბარ აბნა ეინარფა,
 ახა იბეიტ უა ამვაპა,
 ანავს იათხა აძე თატთან,
 ახა დაქუშიეიტ უაყა აფან.
 დეზლანეიუაზ იათხა ბეარან,
 ამვახუასთა უაყა იგუვარან,
 ახა დაქუშუბ აცარა.
 უს დნეწალაფეიტ აფსარა,
 იაარგლასუან აფშალაფ.
 დუკ მერწეკუა აღიანაფ
 დკელსიტ. იათხა ვ-წლაკვ
 დიარგწაგელტ ჰამთაკვ.
 იამამაცთესგენ აწვბ ეიმყეიტ,
 ქეთაკ იათხა იაალაშფეიტ,
 ინატი ქეთა უი დეზლგიაან!
 ინუქერა ამშა ახაგეის
 რათხა ილაცია ახაგეტგზ,
 იაბ, იან ზეგა ახაგეინ!..

ო, იქეთა იგუ ზედხალო!
 იგულაშიარა ზეგა ზედჰიალოუ!
 აფშაძარა ბზია იბანე
 დნექუსხან იავარაანგ.
 ინავგლა ჟივან იაწიარა,
 შეჟ ილბაიდო ჰაუა ცქმარა,
 დეურღო იუსანა დცალონ.
 აბნავა ბზია იბალონ,
 აწლა დუქუეი, ხეხა რეზჰარეი,
 ურთ რეშიშგრა ციგწლაშცარეი,
 უანა დანეწაზ დეიმდაუა.
 იფსე ეიფშა იბონ უაყა აღიქუა
 უანა დანექულოზ ხულბეჩხხალა,
 დნაფშაგ-ააფშაუა თუნჩ ინალი,
 იათხა აკარშიარა დანეფშაუან,

ჩხავრა დულა იზაზაუნ.
 დეზლანეილოზ იათხა დიენ,
 შითგ კაკაქლა იარა თიენ,
 აწარ გურღმო აქივან იალან,
 ამრა ნთაშიარც ნაყ ინთალონ,
 იხენ აშიათშ უარკალზეიუა,
 იჭალაშონ იფხეი-ფხეიუა.
 აწლა თენჩ იქუშა იგვლან.
 აბართ ზეგგე იფსგ რგლან,
 იარა იხატენ ურთ ზეგგე.

იცეიტ შოქუსგე ეიპაგგე.
 არი აქეთა ალა დახუბ,
 ინაპალა იხუაჩუბ,
 იქმაფთაქიუბ, ითაციუბ,
 აფსთაზარა არააკუბ.
 უი იაცივძეიტ აფშძარა,
 იკაბეიტ უა აგურღმა-ჩჩარა,
 ალახე ეიქუნ, იგურჯონ,
 აბჟე გაძომ აგარმონ.
 რჩეილაპიან ქოც მათილა
 აქარ ეიზომ ხელბგჩხალა,
 იწგროთიაუა აწლა აშიშგრა
 იზგუაშომ აიბარკგრა.
 აღიგ ეიუქრა ბაშა იშთოუბ,
 აკგგე გლადამ იპიესთოუბ,
 ანხაცია აქუმ აკგრუა,
 რუსურა ეილაშუა.
 იარა აბრაცა დბრიგადირგნ,
 აუსურაქს იხგძ დგრგნ,
 დამანშილან აკრურა,
 იბეიახონ არავრა!..

იცადამა ქილარ ახგწგნ,
 ურთ რგფსადგგელ ალა იზნგქგნ?

მა ინირწიამა ურთ ზენძას,
 უსოუბ იმოუ იარა წასს!
 მაპ, იდგრეუბ ურთ ახგეყო,
 თაბიოუბ გარას ახუქ იმოუ.
 თოუბა რუიტი აპარტიზან,
 აპისეი-ხაციეი ზეგა ეიზან,
 ურთ იშთგრხვზ იახმა ბჯარუბ,
 მა დგრშეროუბ, მა ინირწიაროუბ!
 რგდგაგლ იაქულაზ იახმა ალა!
 რგუ ეილაშოუეიტი იმცახა,
 ურთ აზგქუფიოტი იხააძახ,
 აფსთაზარა ირგციცახ!
 იფსგრ ხაას იყამწაკუა,
 იქულოტი ალა იგუიჩხანძამკუა,
 აღიეღბა შხნიეიუა იმვახყაოტი,
 რნაპალა აცჰა ფეიოტი,
 აბჯარ სკლადქუა, აეროდრომი
 ურთ ზხგემძო ეგაყალომი.

უაჰა დხუცუა უა დგბჰამგელტი.
 აშხაცაჰია იქეთა დნალალტი.
 დაარა ბზია იგუ იჩხანუბ,
 იბოტი, იქეთა აჩხაკუბ:
 აჩხუაც ახგოუბ უაყა აფსეჟარა,
 ჯარა-ჯარა ალვა რხელწრა
 იაქუბ იბლვზ ავგენქუა.
 იბოტი უი, აწარა ახიწოზ,
 იხუქერა ახიხეიგოზ,
 აჩხქუა უაყა იშოვკნაკვზ,
 აბაჰჩარა იახანგზ
 ნაპეციგაალა ზეგა რხეუბ,
 მქოვს ინან იწიახეუბ.
 აუსჰიართა ფეხხა იქაქუბ,
 დიქმანს ირგმაზ ათია ვნაქუბ,
 იგულაციია, იმაზ იაშციია

აძიგდგ დიბომ უსგდგ იმვასციან,
ტიემ ბეზშიამზარ აკგდგ გომ,
აურგს ბეზშია იაჰაძომ!

იბლა ნაფშოუეიტ ეინამყუსკუა,
აქჷქჷა რგლგჷეიტ იხაფცქუა,
იარაზნაკაზ უი დაახაჰიიტ,
იბჯარ შოგყოუ ინაჰქუა ნავიტ,
ალა იშოყა დნასკჷარცგ,
ინაჰალა იყაიწარცგ,
ალა აბრაყა ითახარა!
ახა მამ, იგუახუტ იარა,
სგუ ეიბაკეიტ ჰია უმეცკაკგროუბ,
აგუფჷიარა უჩოოუმთაროუბ!
ზნე იფშოხუტიუბ არი აქეთა.
ალა აბერჷიოუბ იციაფსგმთა,
აყარულცია რგუ რჩანუბ,
ახა ილაშცოუბ, რგბლა ხკოუბ.
ეილახარაკ ყამწაძაკუა,
დნალს-აალსუა დმეცკაკჷაქუა,
თგნი იბეიტ ოტრიად ახგგლახ,
აბჯარ ხკეს უაყა ირგმან,
ახეი ახუშიი ახაწიახგზ,
აძგ ილჷეიუან აცჰა ახახგზ,
შთახაყა რგმჷა იზლაცაშოან,
ათაბიაქუა იზთატიაშოან.

ოქიშთა დდიგქულოიტ უი დხგნჰინგ.
ახა აბარ, აბარ ივგ,
იმჷა აფგხა იაიგუანგ,
კგწლა დუქუაკ ზაფხა იგგლოუ,
იამშთა ხკაარა იახთაგგლოუ!
ალაშცარა ახაშგ,
ივნიბააუეიტ აციაშგ.
ზგვგ ანეირა იამეიგურღაოდა!

იგუ შოგყან აბრა იზჰიოდან,
 იზღლშოდა უი არჩიერიან?!
 ინაქუიკეიტ უახანანიერიან.
 იზღერუადა ოქი დნგუნალარ,
 ზდა დიმამ დადიბალარ,
 აციაშ უახანგნტი იკათხოლ
 ზგხციე ყუაშოდა იშოლანხოლ,
 იან ზმაცარა ავნ ინიჟგზ,
 ალაღერძქუა ზძამვა იახანგუჟგზ,
 ზებლა აბრაყა მეცხუ ინუცუან
 ლგქუნ არჩახან დანგლფგრწუან.
 იღღლშოარგზგ დთაკუაჟიენ,
 ლგმაცარა ავნგ დანგენ,
 იყამლარი ალა ინაბალა
 არა დშეზარ ფსათაცეგალა.
 „სგქკუნ, სგქკუნ!“ — ლგფსგ აცამთან
 ან ილჰიაზარ. ახა უი აამთან
 ხარა დგყან, ლგუ შობგლუან,
 დღაწიგ-ღაწილა დგშოგუკუან,
 ნაყ დგნდიგლგან დგნკარგუხარ!
 შიარახ მლაშკ დანგნრგუხარ!...

ილასძანგ იგუ ეისუან,
 იშამხგ თრგსუა იწგსუან,
 იხგ-იქგ ფეიფშოგკ იზანგენ,
 დნეიუან დაარა იგუ იჩანგენ.
 აბარ, ივნგ დნავაგლგეიტ,
 მინუთკ აბრა იჩანანიკგლგეიტ,
 ნას იარაზნაკ დააილაშეიტ,
 ააწრა აყენტი დნგუნაფშეიტ.

ანემს ჭიკარცია ხ-გგკ აბრა
 იაქჟენ აწგ აგარა.
 სტოლ ეიკარსაკ იახატიან,

ვგზებარალა იარა ხოიან,
ინეიბეფშოზნ ურთ აშენ,
რძამვაქუა ზეგა ყაფშენ.
ამცა რჭოჯქუნ იუარციიუა
რებლა ხუაშქუა ჟარჟალღეიუა,
ოჟიშთა აციარა რთახენ.
ვგჯა ნაყენტი იააშთენ,
იქუნციანგ ივაგლონ,
რგხუქუა აარლა ეინგშიშეგლონ.
ეიბაშრა ამცა რგმბადაც
იქოჯქულოზ უირახე იმნადაც.
ევი უაყა დეიბაშხმან,
ზგნგგეღ ლულუალა უი დგრხუხმან,
ეიბაშრალა იცია-იჟ დგსხმან,
აფსრა, აშოარა ნაყ ინგსხმან.
უახა აჟიაკ ივგზცია რზგჰინ
ფავგა დაჭოზნ აჰიარა,
იბაშოახ აჩხუაფხგეღ არა.
აურგს ჭრონტაქო უი დზაკუხაწაზ,
არ იხალა იშოჯფხეიციან,
ჟიავგეკ შოიშგზ ცანაპელა,
არდუ შოამამ ურგსტიგლა,
იქუფო შოკყამ ეიქუშიანგ,
შთახმყა იშოჯგუა იშიანგ,
რაბჯარ კაჟნგ ჩოძარაჰია...
ირშიანგ იგოეიტ ნას აბრი აჰია...
აჰიაჩაფა იაფხმა იკენ,
ამჰასთავგეღ რაზენტიენ.
იდგრტ უი აჰია ამინუთახ,
ავნალართა იავავგლონ.
ახათამი იაბდუ იითაზ!
პატუ ზქუიწოზ, იწიახგზ,
ივნ ათძამცაქო უაყა ინშგზ.
უს აკნგხრა უა იზგულღუადაზ!
რგხმდ-რგფშოა ზეგა ზგნშალაზ

რყუხ აკუნ იაბითარა!
 ეილაშორი იაპა ივუფეიარა,
 ივუ თვწნე იცო დააგლტ.
 ოქი იბოზშიაგე იბლა იხგლტ:
 ივულაშიარან იწიანგზ,
 კვრ შვგქუს რგშთახე დანხუქგზ,
 იაბდუ დმგშოძა დგშოლახა
 უი დანიტხმაზ ხულბგჩოხაკ,
 ამზა ჟივანახდტი ირზგფშოუან,
 ზნგ დგზუმარუა დიშგშოუან,
 ნას იარაზნაკ უა დაითაშიან,
 აპია ანიითოზ ეიპიაზ დციაჟიან:

— აბნა ათამცაქო საპია ხშუპ,
 იახა ითენჩენ ისზგფშოუპ,
 ახა აჟიტი ისვზაბზიან,
 უბრი უმაზ, დად, ისგმთან,
 პატუ აქუწალა, იწიანგ,
 იაწაზააიტი უფსახგ,
 დგგელ ახაან იცაგუუამ.
 სარა საჟიტი სგზპაუამ,
 აამთაკ გყან სანგქტუნაზ,
 აგუი აშამხგი მგცხუ იანსგმაზ,
 სეიფშოუნ ამრა აშიახუა
 საგდაციშიომგზტ ახე ლულუა.
 ხუნტი სეიბაშხან სარა სტიგლაზ,
 ხუნტი ინწიეიტი ისგვაგლაზ.
 სჩოგ სნასენ უა სგეჟუა,
 საპია თლუციაა იყაუა,
 ოვ დგსმგხუო ჰიაყმარალა
 ზეგე ეიზესკონ უაყა სხალა.
 უსყან საპია ლაშოუან,
 აშა აქოგსნგ იცაუან.
 აძიგ სისუან, აძი დეივგესკონ,

ახა უსგეგ აქუგუ იაკუზან,
იცგრ-ცგრუა იწარენ,
ამავ ტატან იარა აზენ.

დად, იუდგრუან საქიამთალა,
არი ძრეჟიუბ ალა იშალა,
დგეგლ ახიან იცაგუჟამ,
ალა იეისრაჰუ იათესაჟამ!
ჰა ჰათესადგეგლ ურესტიგლა,
აჩრეტიგლოუბ უი ზეგე რგლა,
ჯარა ახეთა აყოუბ, ჩრეჯარა
იაჰუუბ ამრა აფხარა,
ამშოგენ ჯარა იყუანდაშოგროუბ,
აჩრეჯარა აწაა ხშიგლოუბ.
ჯარა აღიგრხა ფსლგემდ საკაროუბ,
ჯარა ხტეგროუბ, ჯარა კკაროუბ,
ჯარა ამხაჟუა ეიშთახუხუა
იგგლოუბ აფთაჟუა რჰრეჰიუა.
ჯარა აძეჟ-დუ განგო ითაჟუბ.
არი ატიგლაჰუ აღგეგლ ჩაშიუბ,
ლადეი-ვადეი ითბაადოუბ,
აჰიიაჟუაგე ხარადოუბ.
უანდუხალაკე, დად უარა,
ზეგე უბაშოტ ნას უხხარა,
აჰალალრა, აგუადურა
ჟიგტი-ნატი აახეს აკულტურა,
იანდარნახეს, იდგრ დად,
ყაზშას იამოუბ ჰა ჰმილით!

ათოურეხაჰუ ურესტიგლა
ახამ ნაგოუბ ეიბაშრგლა,
ზაყანტი რეისრაჰუ აღაცია
ხამე რგახმაზი აფაცია,
ზნე ამანგოლცია ჟიპავგლა,
რნაპე ახერვარც ურესტიგლა,

მრაველარახეტი იშააუაზ
 იქუჭაიტი არხა ლაპიაწას.
 ახა ირზემგუფიტი რგუ ითაზ,
 რშა რჯაშაწას იკათიაზ,
 ურთ ახუაჩრით ზეგა არა,
 აძგეგ დზემცო შიაჯჭაარა
 ანემს რიცარ ზეგა ეიცგვლუფიტი,
 აფსგციგაქუა არახა იდიგქულუფიტი,
 ახა, უნეინგ უთაფუშოშ,
 ურთ ახუაჩრით ჩუდტი ი აძგე.
 ევროპა ზეგა ეიდიკვლან,
 ახამათაგა რათხა დგვლან,
 უს აკვრჯარა დცალონ,
 ლას ჰაშთიხეტი ნაპოლეონ.
 ფხნგ მშაგკაზ ნემან დგრიტი,
 აურგს ჟილარ ციალა ირდგრიტი,
 მრათაშაარატი ირზააუა
 აბრი შოთაკუუ ალა ღუღუა.

ო, ჰაბაცია! იშაფაიფვლუფი,
 ირაცლაბუადაზ გუ-შამხვლუფი,
 აკენ ირჭიოზ — ფხადაცარა
 ახაქუთირა შა აფსრა!
 სა საბ უსყან უბრა დგყან,
 ჩგლა ეიბაშცია უაყა დრვლან,
 უი დლაბუნ ბოროდინო,
 უი აღიეიწებ ახაძ ანოუ,
 აბრი აპია უბრაყა იყუნგნ,
 ფსგბავგლა აღიგ ზეგა თიგნ.
 უა ეილათიოზ აშა რჯაშაგნ,
 იჩგბუა ბზია დზექუტიაზ რაშგნ,
 ალჯა იალფო დამა ინეიუან,
 იაპია თღუციაა იციე-ციეიუან,
 დნაპიგ-ააპიუა ზეგა ირხუან,

შაუარდენწას უა დგრხან.
ჩხუხუა შუფელა ეიდისიპალონ,
იბჟე ჭოაცა ეიდნაცალონ,
აქულაცია ხარა იააზ
ურგსტიელა იახათაზ!..

აწგხუტიანგ ალა დეიწეიტ,
არხა დუქუა ბავლა იხეიყეიტ,
დხექუმგლო იდაშხუა ფერყუფეიტ,
რქუგცრა ამოუძო იფხასთა,
ასგ ილათიო აშარკუასთა,
ფგთვგკ იმან იჩოდაუა
დლასიტ ჭრანციყა დშიაუა.

მაპ, უავ დახუომ ურგსტიელა,
კათსარა ახაუამ გუ-შამხელა,
არა ინწიადომ ამჩი ლულუარა,
ადგაგლ, აჟივან, აფსაბარა,
ალა იზეპია ზეგა მიჟუ,
აფსრა აზრაყა იზგფშოუბ!
უნათფშიშ, აბან ხარაძა
ითალფეიტ აიწი ჟჟჟაძა.
იშფთამძანროუ აწხ იაპხესუა!
აიწიაქუა ეილაარცგრუა,
აჟივან კახაა იაჭუათსოუბ,
თენჩი იასუა აპაუა ცქაოუბ.
იშფთაჭუგცუ აფსაბარა!
სარა საჟიიტ, სემჩი სელშოარა,
ოჟიშთა აკგაგ ალამ იკუადლოუბ,
აფსრა ხაშიაშია საფხაა იშთოუბ!
ახა ისთახენ ადგაგლ სეჭუზარც,
ინეიუჟედან სა სეჭკუნზარც,
ურგსტიელა სეზლა ახეზარც,
უბრი აზეპია სეჭუფავგზარც!

უღუხარ, დად, უგუჟიზანგზ,
უან უფსადგაგლ უბლა ახგზ,
ახაჩარაზგ აპია კგზ!

იუღრააიტ იადგნხალო,
მავ, იმაკემ კუგმთ ზგფსალო
აბეიარაზ იმლაშუა
ბლა წარხულა იაზფშოუა,
ურთ მგშოკგზგნ ეიბაშგრც
იყალაშოამ იმწგსგრც.
უბასყანაზ უაბიფარა,
ჟიგტი იზგმგზ ხაწალულუარა,
ზგზაძ კვლუ იმრახან,
ხგმძღკ ჯარა იღუმგრგან!
უი ამთა ეიბაშრა ღუხაპ,
აბრი აპია ჯარა იუხუაპ,
უსთ, ინაგან იწიახგ,
იაწაზააიტ უფსახგ.

იაფხაა დგვლან თგნი აკრაამთა,
იგუღკვლან იოუზ აპამთა,
უი ნაძაძა იარა იტიგნ,
ხაწარგლა იხუცრა თიგნ,
ამზა კვრ ივასკვახაან,
თგნი აკგთა ეიქუტიახაან.

აბრი სახაან იბლა იხგვლაზ,
იფშოატლაკუხა აბრი ამინუთაზ,
იხშოგვ ითგსტ უა დახაგვლაზ,
უი ადაგაგ, იქგთა იბლგზ,
იან ზხალა ავზ იახგზ,
ოჟი ზხაბარჰია იმბაძაზ!
იარა დშოგყოუ ტიგმუაგწას,
იაბაჯგნჯგზ იგნაქგზ!
ადგაგლ, აბნა, ზეგა რქგ
აქაშოისტცია აბრა აფშიგმას

იშაარწიერან იშახებლახ...
ზეგე ეილაშოიტ, ეილავენტიტ,
აბარ აშოახე იჩახიკეიტ.
იატიტ აში, უახე დნგენალაშეიტ,
რგლაფშოქუა ეიბაჰო ეიდხალაშეიტ,
იტიახ ჰამთაჟ იშახანხან,
ირუა რზემდგრუა ეილატიან.
„აურეს!“ ჭოთიტიტ უა რუადიგ,
აჩათსახეიტ რხაქოგ!
აციაში გციეიტ, ნას ივნალახ
დნეიმპეწასენ იშახნალახ
უაყა იციიგოეიტ იიკეზ აპია,
უსგეგ რეიპიეიტ აღდარაპია,
„იჯაშიგეშან... სგენე სააიტ!..“
იცვრცვრუა ათრა ითწიერააიტ,
აპია, მცოლშია უა ილაშონ,
ალაშკარაქო უი დგეშონ,
იაპია ყდამთაგე აბეგ გონ,
ურთგეგ გგლან უაყა იქუფონ.
ფეტრაჟ აშოახე ურთ რეგ
წაყა ილაშეიტ იხანთაძა,
ზეფსე მცაცეზ იქეგბეგ
იგონ აარლა აწეხუტიანძა.

იტეგლა ალაცია ხ-გეკ იშიტ,
აში იაპია ინახეგეოეოიტ,
ნას ინთეიწან ათრა უა,
უაყა იშთიხეიტ დმეცცაკოუა,
ამაძა ზნეზ აშიყუქუა.
აბარ, აბარ, აში დენხეწუან,
კეგს იმამქუა ნაყ დათგერწუან,
ახა უბასყან დხესტ აბრა
ეიხეხ იქუეგზ წაყა აღურა,
აჰიციარ უა ზეფსე თახ.
იაშა იალალტ ახე ითყაძაზ,

იქიავშიაყმა ალადახაგ...
 ახა დდიელწიტ ადიახაგ,
 იანგფშოუამეზტ იმი ლულუარა.
 აბჟთა ეივიშონ აშთთა ხკიარა,
 იყალღეიტ აბრაყა აშიარა,
 აშიაქა მცაბეზ აალაშოეიტ,
 ახგსბგქქუა ქოჯც იგჟეიტ.
 ასოლდათცია გგლტ აბრა,
 იაქუშიომ ირუა ბჟთაჯარა.
 რგუ თყმარა იაზჰაუა,
 დარა აივგზცია ეიცეშიაუა,
 ეილახეიტ უა, ახა ნას,
 ადივ აწგხუან ვაგაწას
 ინგიასგზ იახაგფშოეიტ
 რგუფჟიარა ეილაშოეიტ,
 რჩეიბეტო აშაყარ
 ინეიქეიღღეიტ უა ფხაყა.
 ალაშკარაქო იციაზ უა
 იდიექულტ უახა იჰიაზაუა,
 აწხ არძეძეიტ აბზარბზან,
 აქტთა ჩგენღღეიფშო ილაშთან,
 ბჯარგმცალა იციაშგრკენ,
 ალვა აძვალა აჰაუა თიგენ.

III

იხურა ლულუან უი, იმარშიგენ,
 ნაყ-ააყგაგ აქოგ ხტგენ,
 ალვა ახგზგზ იცაუან,
 ახუარაჰია იშა ფხაძა.
 იმახაქუა ხმანთაძა,
 ზნგ-ზენლა იჰაშჰათიარან,
 იარა იტიგმშია იკრახონ.
 იგუ ზუნუწყა შოოურაქ თალან,
 ზეგა აბგლუან, იქოგ თბონ,

ითახენ იქვირც აძე.
 ილახე იქუთიოზ აფხძე
 წაა ძეზშია უაყა ინხშიაშიან,
 იძამკაქუა ციგშია იშიდან.
 ეილაგეყუან იბლახაც,
 ახა დნეიუან უი დგშტაც.
 იაფხა დნეწალტ აბნა ეიქუარა
 დნაგულალრეიტ ალაშტარა,
 იშთახაყა აქვიან წლაშთააუეიტ,
 ეილაგენტუა იაპაუეიტ
 ანგსბეჭქუა ააიგუაძა.
 ამცა ხუწყადოიტ იქუაშაძა,
 აღუიწი-ბე, აბარ, აბარ!
 დარა-ფეტორაკ ურთ აასკადრ
 რნაბე მლაშქუა უაყა ინხძოიტ,
 იგუ ეიქუაშილან ფხაყა დცოიტ.

უი დახკლსიტ ძეტყუა ტიარაკ,
 იშია ამკუა დგაგლ წიბაარაკ,
 იციბაკვრან, იპიგწიან,
 დახგენთალაზ იაგეიცაან,
 ინგლაშიეიტ იშიაფენწა,
 დციეიტ იარაზნაკ შამხე აყენძა,
 იაპა-იაპა წაყა დცონ,
 იმაყუაპიარა აძე ვაძონ,
 აჩრატეტორაკ უს დენხარ
 უაგე იზემდგრუა ინხბარ
 უი ნაძაძა უა დთახონ,
 აძეტყუა ბაარა ნეხატიონ.
 ახა ილშეიტ ამჩ რხარა;
 აფსთაზარა აბზიბარა
 უაგეტეკსა დეიქუნარხოიტ,
 უი ანგშია ოვ დექუფოიტ.
 უა იფხმაშიეიტ აუახუა,
 დნახგენწალან დპიანაუა,

უს დემონეიუაზ იარა უა
 იხაშიაშიაძა იწიერ-წიერუა,
 ამათ რკუშუფიტი ინაპქუა,
 ნას იყეიტი უი ინაპე ნხერგენ,
 ამათ კაჰაიტი, იწერწერგენ,
 აფსემთაზე იაალაკიტი.

ოქიშთა ანგში იშაპე აკეიტი,
 დთეწიტი ნაყ აძეტყუა ბაარა,
 დეითანგწალტი აბნა ეიქუარა.
 რემახუ დუქუა ზეგა ეილგე
 აწლა იგელოუ რაფხაა აძეჟ
 დნერფტენგელაფიტი იგაზგო.
 უაჰა მჰა ყამ ნაყ დეზგო,
 უი დანთამლა ნას დეზლარუა.
 აძეჟ გციან იწამ-წამუა.
 ჰამთაკ უირახა დგნთაფშოტი,
 ნას იფეხნა ინეიმეჟაჟოტი,
 აციქურფ აცეფხა ეიქუფსო,
 უი დგნხელტი აძეჟ დგძსო.
 აკერ აამთა უაყა დხენ,
 აციქურფაქუა ირთახენ
 უი დწიანგზარცი აძეჟ აწა,
 ახა დრაქუფონ აძერხაწა,
 ნას აარლა აწეხუტიანე,
 იმჩ დანამგო დაათსანე,
 ნერცი დანკელსიტი აყუარა.
 ახა დკაჰაიტი იარა უბრა
 აყუარაჰე დანხეძხეწეზ.
 არი აყარა გუაყრა ზხესეზ
 იმჩ ილშარა ზეგა კათსან,
 უი დგფსეზშია უაყა დიან.

აბრი აშთახა აამთა იცაზ
 იზდერხაჟადა, ახა ნას

იარა იხალა უა დაათშოიტ,
უი დეწასუა დეხათაშოიტ.
იბლა ფსუდაქუა აანათშოიტ.
ჯარა აჟივანაქუ აფთა ეილესგენ,
უბრახანტიი ამზა ციგრწენ,
აძეჟ სარკაოუშია იხეჟქალტ,
ირაზნეშხა ნას იხთიალტ.
იგუ კვდბო აძე ითახენ,
ნას იჟიიტ აბრა დლაყუნ,
ახა აგამა წაარაკ ალან,
იდგრტ, ილწგზ იშა ხთიალან.
დეითადიეჟულტ. ივადარან,
დანხენხალაზ წლახუჟკ
იჩხნადიწიეიტ ზენხაწიეჟკ
იფსე ვითეიკვრც. იმჩ ცახან,
იგუ აყუშორა ეილაფსახან.
იხურა ბგლუან ამცა თალან.
აარლა იგუეითონ ილაფშო ყალან,
აფსაბარა ვაგაწის.
იგუ კვდბონ, ახა ნას
უი ამინუთაზ ფხეზნე იბოზშია,
დგბზიახან იმეხადოზშია,
იხურა ახაა ნაჟუაბეიტ.
იხაადა აციეიფშო იხატიეიტ,
უი ალწრა იციეხანთარან,
ითენჩდანგ მგცხუ იხაარან,
ფშოა-ყუანდოშია ინდაჟან,
ბაჰჩაჟ დგწან იბაჟან,
აშით აჟვგ-ხაა იაჰაჟან.
იკუშოა-მგკუშოა ზეგა ჯანათენ,
იფსთაზარაჟო ას დრაჰათენ,
იარა იხან დყამლადაც,
აძიე იჰიოგაგ იმაჰადაც.
ახა აკუიცი ვიფშო აბრი ათენჩრა

ინალგჳჳეიტ იგუ აყუმორა,
ათსრა ხაშიაშია ციემლეს იმაზ
აჩურმაშცან იათხა იშოგლაზ.
აყაზაარა აგამა შოგხააზ,
იაალაშოეიტ აბრი ამინუთაზ.
ათსაბარა დაზგუკენ,
უი დანგზარც ითახენ,
ახა ნას არზენაკელტ.
დაჩა სახააკ იბლა იხგელტ,
ანგში ხაშიაშია, ადამრა
ზეგაგ დრგლკენ უი ხარა.
უაგტეგვსა ციაჟიაბჟედა,
მა ვგზადა, მა თახედა,
იგუთკააგოუ ლალგრძედა,
ამრა აწყაყა აღუნეი შითგშორა,
იშოფახანთოუ ზენდა აციგძრა!

უბლა ხკაუბ, ულაშიუბ აფსრა!
იაამთომა ითახარა,
იან ილშიგზარც აიქუაწია.
იდგაგლ იქუბ ალაცია,
ირგარც იაშთოუბ ურთ ზენძის,
იქუნხოგაგ იარა უბას
ირზგლაშოო რემრა ხგრვარც,
რხალა ყაზში აწგხუა ფგრწიარც.

ლაბჳვაბოუშია იბლა იხგელტ,
აჭრონტ სახან იჳვაგელტ,
იალიბააუეიტ ალვა ეიქუარა,
იარა ივგზცია იგუათხარა,
ნგრცი აბან ეიხაგს-ეიფესუა
აღიგ ეიუჟრაჳო ურთ ეიცხესუა
უაყა იშოიბოზ ზეგა ეიცგელტ,
ურთ ატაკაზ ეივაგელტ,
ალა დნგხუა ფხაყა იცოიტ.

აბართ ზეგჯე იგუ ყარწოიტ.
ახა ინხოიტ იგუ ფშააუა,
იარა დრგლამ იცაუა.
არა დეყოუბ იმაცარა,
მაპ, იმამ დაჩა გუალაკ,
აბრი ადა ჩა გუნხარაკ.
ურთ ავგზცია თხდა იცაუა
დრგლანაარც დეიბაშუა,
დეყანაარც უა თხდაგვლას,
იფსადგვლ დუ ახაქუითრახ!
აბრი ომი იგუ ზზხჯუა,
გურვა დუნე იზენხაუა.

აბრი აამთახ გაგაწას
დნაფშუნ იბეიტ აკ შააუახ.
ზნე იზგუამთეიტ იზაკუზ
ნას იდგრიტ დეშოუავგზ.
იხახუ ძეშოდა უი დთაპმადან,
დეიქუნეზ დეყან.— „უააგვლ, უარბან!“
აარლა უახე იბჟე ნაგვიტ,
იაპია შოგყოუ ინაპქუა ეინვიტ,
ახა იზგუაკაახ უაყა აჟიალა
ათაკ იაპაიტ ურგსშიალა:
„სა სოურგსუპ, უაშა სოუპ!
პარა პზგქუფო უსკ აზოუპ,
აუაა შიარახქუა სრაშიარცონ,
პაშოთა ითალახ ნაყ ითგსცონ,
უშოხუზ გუასთეიტ, ნას სგზოიოუპ
უცხერაარახ“. უი პიანე,
დააიგუდიპიალტ დიზგუკნე,
იპალაღა, იფხადა
იან ლნაპე ეიფშო იხაადა,
ნას იკუშვიტ იარა უა
უაყა იფგლახ ინაპქუა.

* * *

აბრი აუხა ააშოონგ,
 აბნა არშიგრა აგუთანგ,
 აწლა დუქუა იგგლაზ რემწან,
 იან ლშამხე თენჩი ინგქუწან,
 ამცა აფეხა ახუ დეშთან.
 ლარგაგ დწიგუა დინატთან.
 იაიკურშოან ანხაცა,
 იძეშო-ძეშოდა აიჰაბცა
 თენჩი აბრაყა იხავგლან.
 ურთ ახეწენ აბნა ილან,
 ალა იაქულაზ ურესტელან,
 არა დექუნაწ ურთ ირუამ,
 დექუმხეკუა ინგნჰიუამ.
 აძე იდგრჰიტი ითახხან,
 ამცა შოგრა ინგფხან,
 დაარგლათშოტი იფსე იგან.
 ნას იღვხე უი დგზგშოთგზ
 ინავძანგ დეშოხენჰიგზ,
 აქააადქუა უაყა იშთიხეზ,
 იახგერთეფეზ იშოგატეფეზ,
 ნასგაგ აცცაკრა შოათახეზ,
 იხავგლაზ იღირდგრიტი.
 ურთ ნეიციაჰიან აძიგაგ დდგრჰიტი,
 აუს იყოუ რხემჰაფიგარც,
 აბრი აზჰჰია იგუ თენჩხარც
 აჩემანხაზ იჰიეტი ნას
 იხავგლაზ ეშციაწას.
 იარა იხააა ზეგაგ ირხაან,
 ახუ დრემბაცშია რდუნეინაან,
 ზეგა რგბლაქუა იხეფშოგენ,
 რძამჰა ალაღერძ ახგეჰოჰოგენ,
 იფსრა შოაინ ზეგაგ იგუართონ,
 ხრეჰ-ხრეჰ რეფსე ლარგა-ვარგონ.

დააქუტიეიტი ნას ღვეიხანგ,
აწებუტიან იმე ვიზგანგ,
ღციაჟიეიტი — „საშვია ისხაგლოუ...
ზაბჯარ კნე იახა იგლოუ,
ამოურა შიეფხაოიტი ურგსტიელაზ!..
აბრი აჰია შიეფსე ადკელაზ,
შიესთ იშიემაზ, შიარა იშიათიან!
სარა სანიეიტი კვრ იშიართან,
აღა იმყუწხუბ არი აყუხ,
ო, იშაჰათუბ ათოურგხ!
სარა იზღერუეიტი იშისერკაჟა,
იშაკაჟა აურგს ნაპღლღლა!..“ —

აბართ რეშთახე იბჟე ნწიეიტი,
აჟიაკ უაჰა იმჰიაძეიტი.
იქაფეშგლარა ნეშიეფშეშიალან,
იმახაქუა ნეიდგესალან,
ათსრა ხეშიაშია აგუეიბარკაჟა,
ურგს ხაწაკ ღეშოფსუა,
იჩგენეიწიხეიტი ღემწესუა.

იძეშ-ძეშძა რეხქუა ხტენ,
იხაგლაზ აჰია რკენ,
უი ნაძაძა დარა ირტიენ,
ხუზმაძამეზ ჰამთა ღუძძან,
ურთ აქუფარაზ რგუ ჰეგცძან,
ზეგე გუანგლა უი იანექუღან,
ურგსტიელა აშა მუკუღან,
ხაწეი-ფჰიესი აძი ღემტიარც,
უი აჰია კნაჰან იყამლარც!

ან იწიეუა აბრაყა იტიაზ,
ღგჰკუნ იშოფე იხაჰინახაზ,
ღგხ იადკელაზ აყუგანგ,
ღგლათეშო აფსე ინეიხგანგ,

იკვლევან აპია დაზფშოუეიტ,
უი ამინუთაჲ იცქეახეიტ,
უიანძა ლებლა იშაყა-შაყაოზ,
ლაღერძლა იქუალკუაჯოზ.
ლექუქუნ იფსგ ახალაზშია,
ითარნაკეს ილზენხაზშია,
იგულერთან აპია ლბონ,
ლებლა ალაღერძ უაყა იბონ.

ათაკზღფხეკუუ არედაქტორ ხ. აბლაშობა.

გბ. 958, აკაღფხერაზ ანაბუ აწაგუბ #1/VII 1943 შო. 1²/₄ კაღფხა ბლაღც
ჯეოლუ. ახაკაზ № 1399, ატირაჟო 550.

აფჰიენთშიყუთუჯერთა ატიბოგრაფია, აყუა, ლინი იულა, № 6.

ახლ 3 მათკ.

10/152

5589/35